

Επαναληπτικές Ασκήσεις στη Νεοελληνική Γλώσσα Β Γυμνασίου

Οι Μορφές του Υποκειμένου

Το υποκείμενο μπορεί να είναι:

1. **ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟ**: Ο Αντώνης διαβάζει καθημερινά. / Το θρανίο είναι πεντακάθαρο.
2. **ΑΝΤΩΝΥΜΙΑ**: Εμείς παρακολουθούμε θέατρο. / Αυτός βλέπει τηλεόραση. Εκείνος παίζει κιθάρα.
3. **ΕΠΙΘΕΤΟ**: Οι νέοι είναι τολμηροί. / Οι κακοί τιμωρούνται.
4. **ΜΕΤΟΧΗ**: Ο πεινασμένος καρβέλια ονειρεύεται.
5. **ΠΡΟΤΑΣΗ (ΜΕ ΑΡΘΡΟ)**: Το ότι ήρθε αδιάβαστος με εξέπληξε!
6. **ΠΡΟΤΑΣΗ (ΧΩΡΙΣ ΑΡΘΡΟ)**: Απαγορεύεται να τρώμε στην τάξη. / Είναι καλό να κάνετε επανάληψη για εμπέδωση!!!

Απρόσωπα ρήματα: λέγονται τα ρήματα που βρίσκονται στο γ' ενικό πρόσωπο και δεν έχουν υποκείμενο συγκεκριμένο πρόσωπο ή πράγμα αλλά ολόκληρη πρόταση.
π.χ. πρέπει, πρόκειται, λέγεται, διαδίδεται, χρειάζεται, μπορεί, απαγορεύεται, επιτρέπεται, είναι ή υπάρχει + ουσιαστικό, είναι + ουδέτερο επιθέτου πχ: είναι καλό, είναι πρόπον, είναι βέβαιο, υπάρχει περίπτωση κ.ά. (ΑΠΡΟΣΩΠΕΣ ΕΚΦΡΑΣΕΙΣ)

ΑΣΚΗΣΕΙΣ:

1. Να εντοπίσετε τα υποκείμενα των υπογραμμισμένων ρημάτων και να σημειώσετε ποια είναι η μορφή τους.

1. Οι μαθητές διαβάζουν συστηματικά.

.....

2. Εκτιμούν οι φτωχοί τα απλά πράγματα.

.....

3. Δεν επιτρέπεται να λες ψέματα.

.....

4. Εμείς παρακολουθούσαμε σιωπηλοί το μάθημα του καθηγητή.

.....

5. Κανείς δεν περνά πια από τη γειτονιά μας

.....

6. Είναι σίγουρο ότι θα έρθεις σήμερα στο πάρκο;

.....

7. Το ότι απέτυχε δεν εξηγείται.

.....

8. Δεν επιτρέπεται να φεύγετε από το σχολείο χωρίς άδεια.

.....

9. Ο ντροπαλός δεν είναι πολύ κοινωνικός.

.....

10. Βοηθήσαμε τη γιαγιά στο καθάρισμα του σπιτιού.

.....

11. Οι πεινασμένοι έφαγαν όλο το φαγητό.

.....

12. Από σένα εξαρτάται αν θα πετύχεις.

.....

Τρόποι ανάπτυξης παραγράφου:

1. Ορισμός 2. Διαίρεση 3. Αιτιολόγηση 4. Αίτιο-αποτέλεσμα 5. Σύγκριση-αντίθεση 6. Παραδείγματα 7. Αναλογία 8. Συνδυασμός μεθόδων

1. Να εντοπίσετε τη θεματική πρόταση, τις λεπτομέρειες και την κατακλείδα σε κάθε μία από τις πιο κάτω παραγράφους.

2. Να δηλώσετε τον τρόπο με τον οποίο αναπτύσσονται οι παρακάτω παράγραφοι και στη συνέχεια να δικαιολογήσετε την απάντησή σας

Οικογένεια είναι κατ' αρχήν η ένωση και συμβίωση δύο ανθρώπων διαφορετικού φύλου, που διαβιούν υπό κοινή στέγη και έχουν συναποδεχτεί ότι θ' αντιμετωπίζουν από κοινού τα προβλήματα. Αντικειμενικός όμως σκοπός της οικογένειας είναι η τεκνοποίηση και η διαπαιδαγώγηση του νέου ανθρώπου. Από αυτήν τη λειτουργία της η οικογένεια καθίσταται καίριος θεσμός, αφού μέσω αυτής διαιωνίζεται η κοινωνία τόσο βιολογικά όσο και ηθικά - πολιτισμικά. Έτσι, η οικογένεια έχει συναισθηματικό, οικονομικό, αναπαραγωγικό, κοινωνιστικό σκοπό. Είναι, με άλλα λόγια, ένας θεσμός κύτταρο και θεμέλιο της κοινωνίας

Τρόπος ανάπτυξης:

Δικαιολογία:

Ο πολιτισμός έχει δύο όψεις, την υλική και την πνευματική. Η πρώτη αποβλέπει στην εξυπηρέτηση των υλικών αναγκών του ανθρώπου και περιλαμβάνει όλα τα ορατά επιτεύγματα του, από τα ατελή παλαιολιθικά εργαλεία μέχρι την τηλεόραση και τους υπολογιστές. Η δεύτερη έχει στόχο να ικανοποιήσει τις πνευματικές ανησυχίες του ανθρώπου, να απαντήσει στα προαιώνια ερωτήματά του για τη ζωή, το θάνατο, τη φύση, την αλήθεια, την ελευθερία. Εκφράζεται κατά κύριο λόγο με τη θρησκεία, την επιστήμη και την τέχνη.

Τρόπος ανάπτυξης:

Δικαιολογία:

Στις σύγχρονες καπιταλιστικές κοινωνίες το φαινόμενο της φτώχειας λαμβάνει όλο και πιο δραματικές διαστάσεις. Και αυτό συμβαίνει διότι αναπτύσσεται ένας άμετρος ανταγωνισμός για τη νομή του πλούτου με βάση τα κριτήρια που θέτει η ελεύθερη αγορά, οι πλούσιοι γίνονται πλουσιότεροι και οι φτωχοί περισσότεροι και φτωχότεροι. Επίσης, αυξάνεται συνεχώς το κόστος ζωής, πολλοί δεν μπορούν να ανταποκριθούν ούτε στις βασικές ανάγκες. Το κράτος πρόνοιας χωλαίνει, αφού το σύστημα θεωρεί όσους δεν μπορούν να αποδώσουν τα μέγιστα ως περιττά σώματα και τα αποβάλλει.

Τρόπος ανάπτυξης:

Δικαιολογία:

Αχώριστα μόρια – Σύνθεση

1. Να βρείτε το αχώριστο μόριο κάθε μιας από τις παρακάτω λέξεις και στη συνέχεια να σχηματίσετε μια νέα λέξη με αυτό το μόριο.

ΛΕΞΕΙΣ	ΑΧΩΡΙΣΤΟ ΜΟΡΙΟ	ΝΕΑ ΛΕΞΗ
αρχιμάγειρας		
αμφίβιος		
διχοτόμηση		
εισπνοή		
επάρκεια		
ξεπλένω		
ανάλατος		
ημιτελής		
περίπτερο		
ευχαριστία		
συμμαθητής		
διέρχομαι		
συνέρχομαι		

2. Ενώστε τις παρακάτω λέξεις:

Δια+έρχομαι _____ Εν+βαθύνω _____
Συν+λαμβάνω _____ Επί+αρμόζω _____
Υπό+ήλιος _____ Εκ+ερευνώ _____

3. Να βρείτε τα αχώριστα μόρια των παρακάτω λέξεων και με καθένα από αυτά να σχηματίσετε δυο νέες λέξεις:

Υπαρχηγός _____
Συμμαθητής _____
Δύστυχος _____
Αμφιθεατρικός _____
Περιβάλλω _____

4. Να σχηματίσετε τις σύνθετες λέξεις που προκύπτουν από τα παρακάτω ζεύγη λέξεων. Έπειτα κρατώντας το α' συνθετικό φτιάξτε μια άλλη σύνθετη λέξη, αφού γράψετε τι μέρος του λόγου είναι το α' συνθετικό:

Συνθετικά	Σύνθετη λέξη	Μορφή Α' συνθετικού	Νέα σύνθετη λέξη
Γη + τρυπάνι			
Μητέρα + άρχω			
Χέρι + κινώ			
Χάμω + κλαδί			
Ένας + κλίνη			
Πέντε + ημέρα			
Φεύγω + πόνος			

Α' και Β' συνθετικό

1. Να βρείτε το **α' συνθετικό** των παρακάτω λέξεων και να δηλώσετε τι μέρος του λόγου είναι.

αλλόθρησκος
αντιμέτωπος
μεταπείθω
κοκκινόχωμα
αναβοσβήνω
μεγαλόσωμος
ζωολογία
βιβλιοθηκάριος
αυτοκαταστροφικός
πισώπλατα

2. Να βρείτε το **β' συνθετικό** των παρακάτω λέξεων και να δηλώσετε τι μέρος του λόγου είναι:

μεταφέρω
πολύχρωμος
κατακόκκινος
αποχωρίζομαι
πολυαγαπημένος
παραπάνω

3. Να εντοπίσετε το **α' και β' συνθετικό** των πιο κάτω λέξεων και τη γραμματική ταυτότητά τους.

	α' συνθετικό	β' συνθετικό	Σύνθετη λέξη
π.χ. τιμοκατάλογος	τιμή= ουσιαστικό	κατάλογος= ουσιαστικό	ουσιαστικό
πανωφόρι			
ανοιγοκλείνω			
χαμομήλι			
διώροφος			
καταγράφω			
τετράπαχος			
εξάγωνο			
γεωγραφία			
εξώφυλλο			
βαθύπλουτος			

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ – ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ

1. Να χωρίσετε τα πιο κάτω ρήματα στην ενεργητική και παθητική φωνή:

Αν πάλι το χάπτι δεν εφευρεθεί, φαντάζομαι πως οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές θα έχουν τέτοια εξέλιξη, ώστε όλα τα μαθήματα θα τα μελετάμε ξαπλωμένοι στην πολυθρόνα μας. Θα πατάμε απλώς στην ηλεκτρονική συσκευή κάποιες εντολές και θα είναι όλα έτοιμα. Οι μηχανές θα αντικαταστήσουν τους καθηγητές.

Ενεργητική φωνή:

.....

Παθητική φωνή:

.....

2. Να συμπληρώσετε τον πιο κάτω πίνακα:

ΧΡΟΝΟΙ –ΠΟΙΟΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Ρήμα	Χρόνος	Χρονική βαθμίδα	Ποιον ενέργειας	Μετατροπή
είχε ζωγραφίσει				Εξακ. Μέλλοντας:
σκέπασα				Ενεστώτας:
χτυπήθηκε				Μέλ. Συντελεσμ:
θα τρέξω				Υπερσυντέλικος :

3. Να βάλετε τα ρήματα που είναι στην παρένθεση στον κατάλληλο τύπο.

- Τα φυσικά τοπία(είμαι, Παρατ.) κυρίως αυτά που τον (εμπνέω, Πρτ.)
- Εγώ..... (νομίζω ,Αορ.) πως εσύ(παραπίνω, Αορ.)
- Οι άρρωστοι(μεταφέρομαι, Υπερσ.) στο νοσοκομείο.
- Μέχρι την Παρασκευή οι μαθητές..... (τελειώνω, Συντ. Μέλ.) την εργασία τους.
- Οι γονείς σας (θέλω, Παρατ.) να σας σπουδάσουν, γιατί ήσασταν καλοί μαθητές.
- Πολλοί μαθητές(αποβάλλομαι, Υπερσ.), επειδή είχαν ανάρμοστη συμπεριφορά.

Εγκλίσεις: Οριστική, Υποτακτική, Προστακτική

1. Να σημειώσετε την έγκλιση των παρακάτω υπογραμμισμένων ρημάτων.
 - Κλείσε, την πόρτα καθώς φεύγεις.
 - Προσέξε σ' αυτό το σημείο του δρόμου, γιατί έχει απότομες στροφές.
 - Ίσως να νιώσω καλύτερα, αν κάτσω μια μέρα στο σπίτι.
 - Η ποδοσφαιρική ομάδα του σχολείου μας κέρδισε τη δεύτερη θέση στο σχολικό πρωτάθλημα.
 - Ετοιμάσου, γιατί θα φύγουμε σε πέντε λεπτά.
 - Οι θεατές αποθέωσαν τους ηθοποιούς στο τέλος της παράστασης.
 - Να ασχοληθούμε λίγο τώρα και με τα θέματα του γραφείου μας.

2. Να γράψετε σε ποια έγκλιση βρίσκονται τα ρήματα των παρακάτω προτάσεων και ποια είναι η σημασία της έγκλισης:
 - α. Ίσως να συναντήσω τη Μαρία σήμερα.
 - β. Φρόντιζε πάντα την εμφάνισή του.
 - γ. Δοκίμασε από αυτό το κρασί είναι καταπληκτικό.
 - δ. Να σας έχει ο Θεός καλά.
 - ε. Μην τσακώνεστε όλη την ώρα.
 - στ. Θα είχα χάσει το δρόμο χωρίς εσένα.
 - ζ. Ας φύγουμε γρήγορα από δω.
 - η. Έλα μια στιγμή εδώ.

ΠΑΡΑΘΕΤΙΚΑ ΕΠΙΘΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΩΝ

3. Να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα.

ΘΕΤΙΚΟΣ	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ	ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ
μεγάλος		
	συνηθέστερος	
		νεότερος
	βαρύτερος	
διαβασμένος		
επιδεικνύω		
επιμελώς		
		βαθύτατος
	ικανότερος	